

Omgevingswet & rol van de raad

Nienke van Rensen

Beeldvormende avond Bloemendaal

11 januari 2023

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

Nienke van Rensen

Juridisch & strategisch adviseur

Vanavond

...

1. Omgevingswet
2. Rol van de raad
3. Het omgevingsplan
4. Regels stellen
5. Participatie

Doelen van de Omgevingswet

Alles bij elkaar

Integraal motiveren

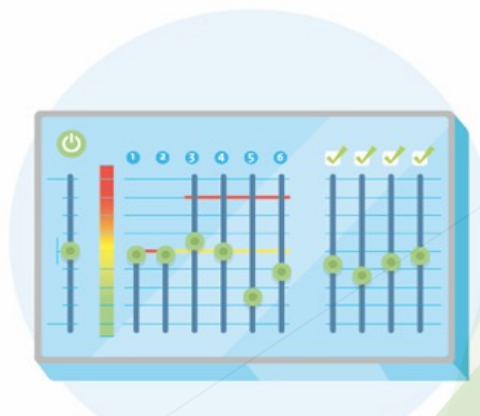
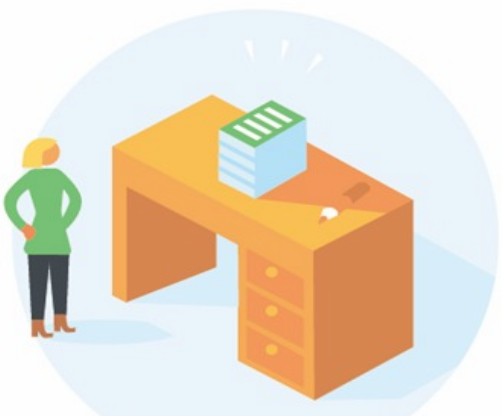
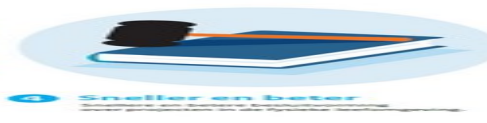
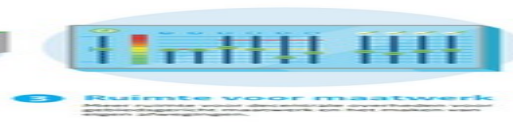
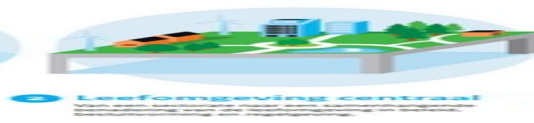
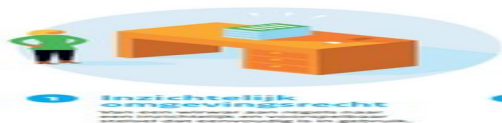
Decentraal wat kan

Korte procedure

De 4 verbeteringen

Waarom?

Integrale afweging

- Gezondheid
- Grondeigendom

- Veiligheid
- Sociale cohesie

- Natuur
- Bouwen
- Ruimtelijke kwaliteit
- Welstand

- Landschap
- Milieu
- Klimaatadaptatie

- Archeologie
- Monumenten
- Infrastructuur
- Mobiliteit
- Luchtkwaliteit
- APV: delen

- Economie
- Toegankelijkheid openbare ruimte
- Bodem
- Watersystemen
- Waterkwaliteit

“Omgevingswet” is een stelselherziening

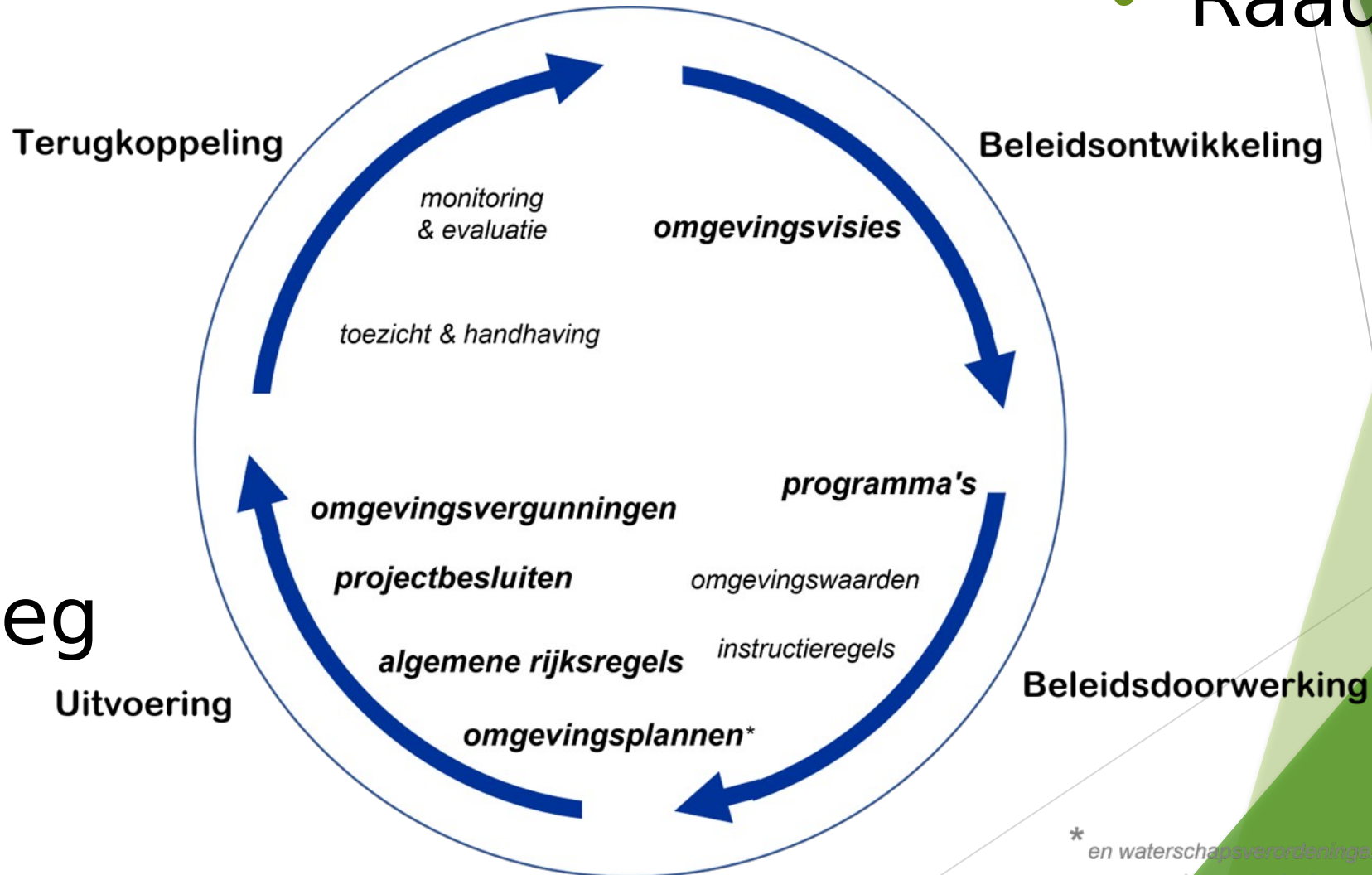
1 januari 2024

1. Rol van raad en college

Omgevingswet

- Raad

- Colleg
- e

* en waterschapsverordeningen
en omgevingsverordeningen

Bevoegdheden raad 1/2

Omgevingsvisie vaststellen en wijzigen

Omgevingsplan vaststellen en wijzigen

Verordeningen over fysieke leefomgeving vaststellen en wijzigen

Aanwijzen gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteit waar bindend advies op van toepassing is

Beleid opstellen over de fysieke leefomgeving

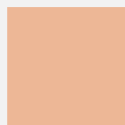
De bevoegdheid om aan te geven bij welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten participatie verplicht is

Bevoegdheid en raad 2/2

Inpassing buitenplanse
omgevingsplanactiviteit (binnen 5 jaar) in
omgevingsplan

Vaststellen omgevingswaarden

Monitoring van programma's en
omgevingswaarden

Instellen gemeentelijke adviescommissie
omgevingskwaliteit (voorheen welstand-
monumenten)

Rol van het college

Besluiten omgevingsvergunning

Vaststellen programma's

Maatwerkvoorschriften

Beleidsregels vaststellen over eigen bevoegdheid

Toezicht en handhaving

Uitgebreide procedure

Omgevingsplanactiviteit verlenen

Rol van het college omgevingsplan

- ▶ Voorbereidingsbesluit mits gedelegeerd
- ▶ Onderdeel omgevingsplan aanpassen, indien gedelegeerd met apart delegatiebesluit

Wat blijft hetzelfde?

P&C-cyclus raad (cyclisch
beleidsproces);

Instrumenten van de raad
(moties, amendementen,
actieve informatieplicht,
ambtelijke ondersteuning
enz);

De rollen van de raad
(kaderstellend,
volksvertegenwoordigend,
controlerend);

Politiek-bestuurlijke context
en verhoudingen;

Maatschappelijke wensen;

De Gemeentewet en de
Awb.

In Bloemendaal

Samen werken aan een aantrekkelijke leefomgeving, waarin elke inwoner¹ weet wat kan en mag en waar de gemeente faciliteert.

3. Omgevingsplan

Omgevingsplan

Belangrijke
wijzigingen ten
opzichte van
bestemmingsplan:

hele ambtsgebied

onbepaalde tijd

karakter van een verordening

bestemmingen losgelaten

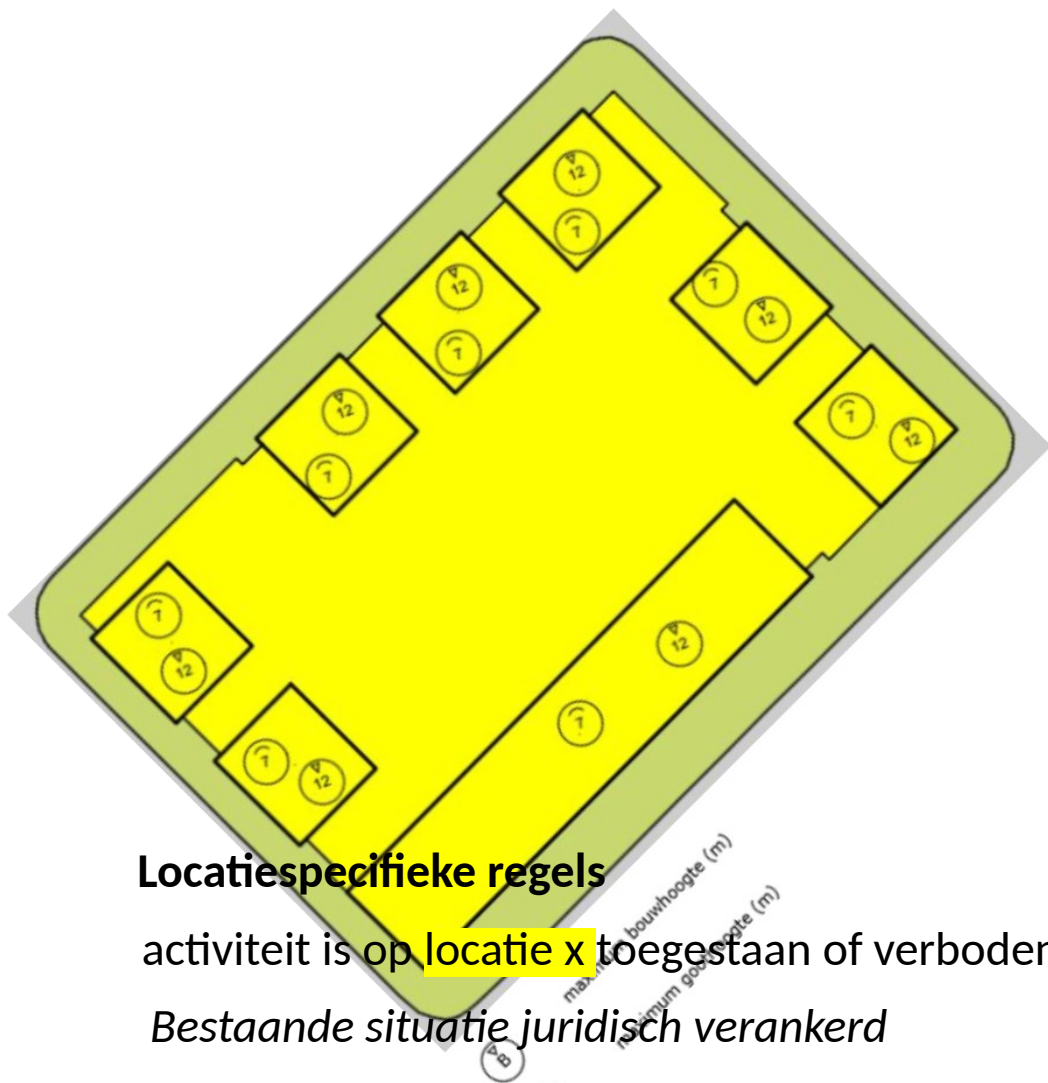
activiteiten reguleren en niet zozeer functies

DOEL VAN HET OMGEVINGS PLAN

Stellen van regels over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

Evenwichtige toedeling van functies aan locaties voor het grondgebied

Wro

Locatiespecifieke regels

activiteit is op locatie x toegestaan of verboden

Bestaande situatie juridisch verankerd

Bij leggen bestemming, inschatten milieugevolgen

Ow

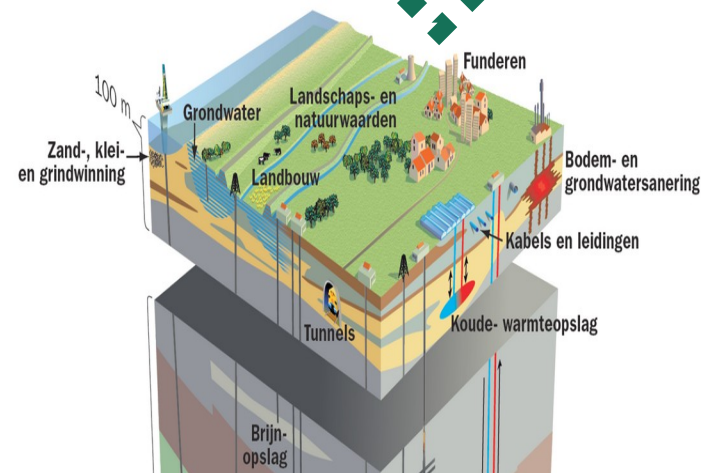
Bij regelen activiteiten, voorkomen van ongewenste milieugevolgen

Algemene regels

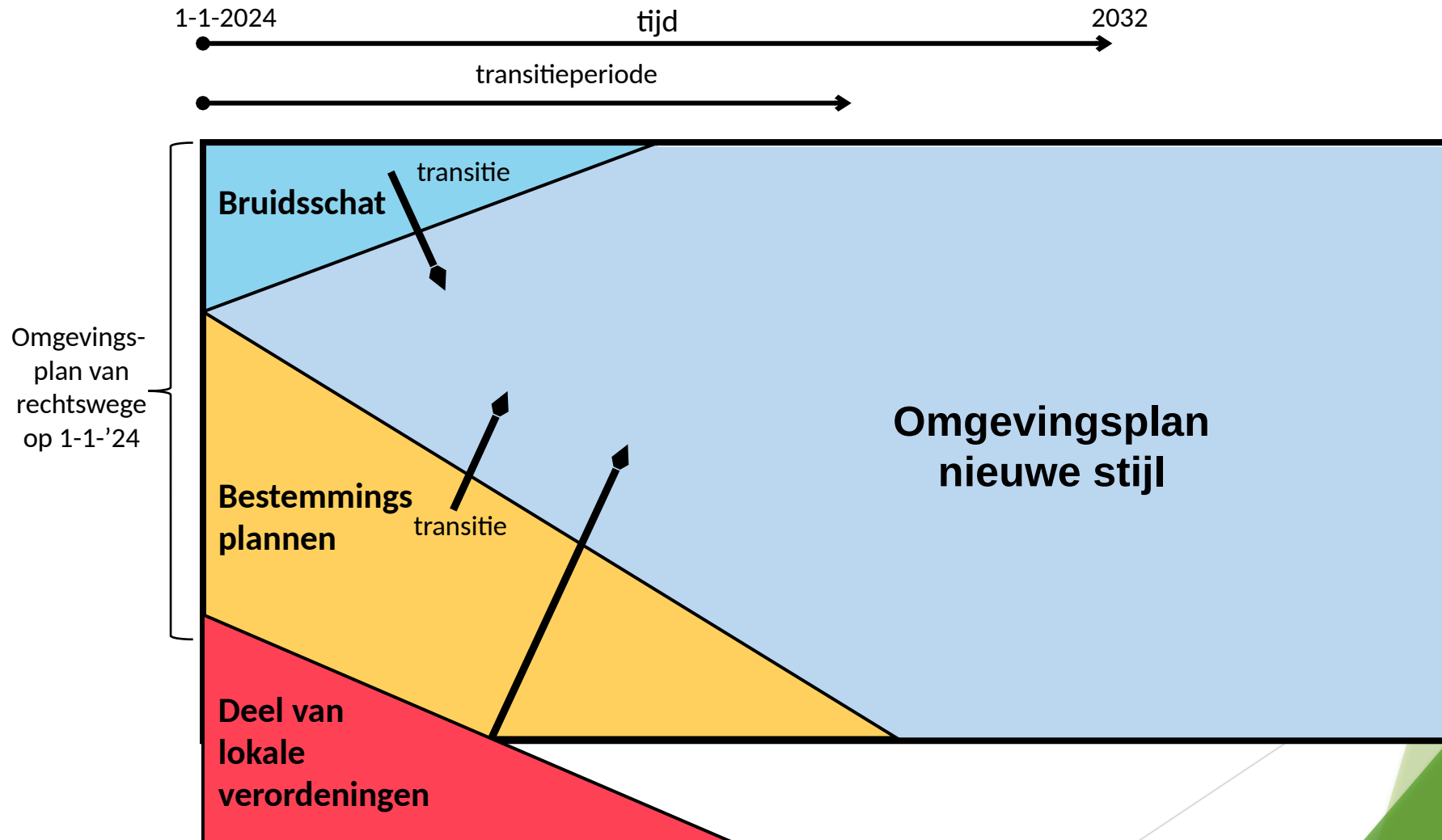
Vergunning-, meldplicht voor:

- (uitbreiden) hoofdgebouw
- in gebruik nemen woonruimte
- etc.

Bestaande situatie niet per se juridisch verankerd

Opbouwen omgevingsplan

Tijdelijk deel omgevingsplan

- Bestemmingplannen, voorbereidingsbesluiten, beheersverordeningen etc. (www.ruimtelijkeplannen.nl)
- Bruidsschat (algemene regels rijk, gedecentraliseerd)
- Aantal lokale verordeningen (hemelwater, archeologie, geur)
- Nota Bodembeheer & bodemkwaliteitskaarten

Wat is de bruidsschat en wat kan je ermee?

- Schrappen, specificeren, (af)stemmen
- Bijvoorbeeld zwerfafval: *binnen een straal van 25 m*

Omgevingsplan is veelomvattend

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Hoofdstuk 2 Doelen

- Paragraaf 2.1 Doel omgevingsplan
- Paragraaf 2.2 Verplichte omgevingswaarden
- Paragraaf 2.2 Facultatieve omgevingswaarden

Hoofdstuk 3 Programma's

- Paragraaf 3.1 Programma's met programmatische aanpak

Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving

- Paragraaf 4.1 Bebouwde kom
- Paragraaf 4.2 Moderniseringslocaties
- Paragraaf 4.3 Gebiedsontwikkelingslocaties
- Paragraaf 4.4 Cultureel erfgoed
- Paragraaf 4.5 Stille gebieden
- Paragraaf 4.6 [etc., etc., etc.]

Hoofdstuk 5 Activiteiten

- Paragraaf 5.1 Inleidende bepalingen
- Paragraaf 5.2 Benutten van de fysieke leefomgeving
- Paragraaf 5.3 Bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten, sloopactiviteiten
- Paragraaf 5.4 Milieubelastende activiteiten
- Paragraaf 5.5 Activiteiten op of bij wegen of bij wateren in beheer bij de gemeente
- Paragraaf 5.6 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed
- Paragraaf 5.7 Activiteiten met betrekking tot planten en dieren
- Paragraaf 5.9 [etc, etc, etc.]

Hoofdstuk 6 Beheer en onderhoud

- Paragraaf 6.1 Onderhoud- en instandhoudingsverplichtingen
- Paragraaf 6.2 Gedoogplichten

Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen

- Paragraaf 7.1 Kostenverhaal
- Paragraaf 7.2 Nadeelcompensatie

Hoofdstuk 8 Procesregels

- Paragraaf 8.1 Voorbereiding van besluiten
- Paragraaf 8.2 Gemeentelijke projecten van publiek belang

Het omgevingsplan

Een structuur voor gemeenten

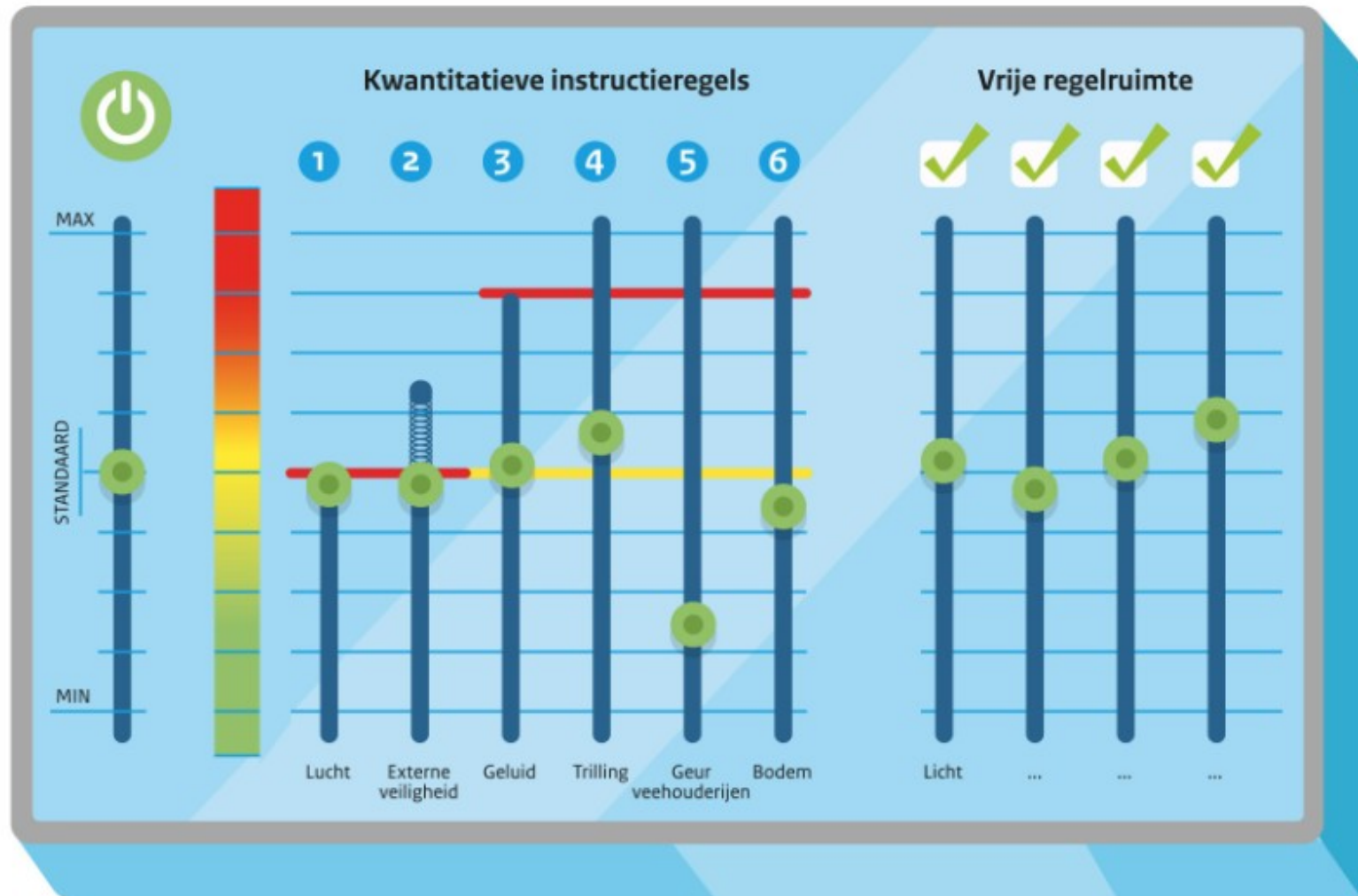

Bkl - Instructieregels

- ▶ In het Bkl staan in hoofdstuk 5 instructieregels die bij het opstellen van een omgevingsplan moeten worden nagekomen.
- ▶ Het grootste deel bestaat uit instructieregels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (afdeling 5.1 Bkl).
- ▶ Deze instructieregels zijn van toepassing op het stellen van regels in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet.

- ▶ **Waarborgen van de veiligheid (§ 5.1.2 Bkl)**
- ▶ **Beschermen van de gezondheid en van het milieu (§ 5.1.4 Bkl).**
- ▶ kwaliteit van de buitenlucht
- ▶ geluid door activiteiten
- ▶ geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen
- ▶ geluid rond luchthavens
- ▶ trillingen
- ▶ slagschaduw van windturbines
- ▶ bodemkwaliteit
- ▶ geur

Instellen van mengpaneel

- Vrije
regelruimte
- Licht
 - Groen
 - Mobiliteit
 - Energie

Omgevingsplan per 1 januari 2024

Omgevingsplan van rechtswege Bloemendaal

www.omgevingswet.overheid.nl

--> Regels op de kaart

Bekijk de regels op de kaart op uw locatie

In Regels op de kaart vindt u de regels van alle overheden bij elkaar. U kunt ook plannen van de overheid bekijken voor de toekomst

[Regels op de kaart >](#)

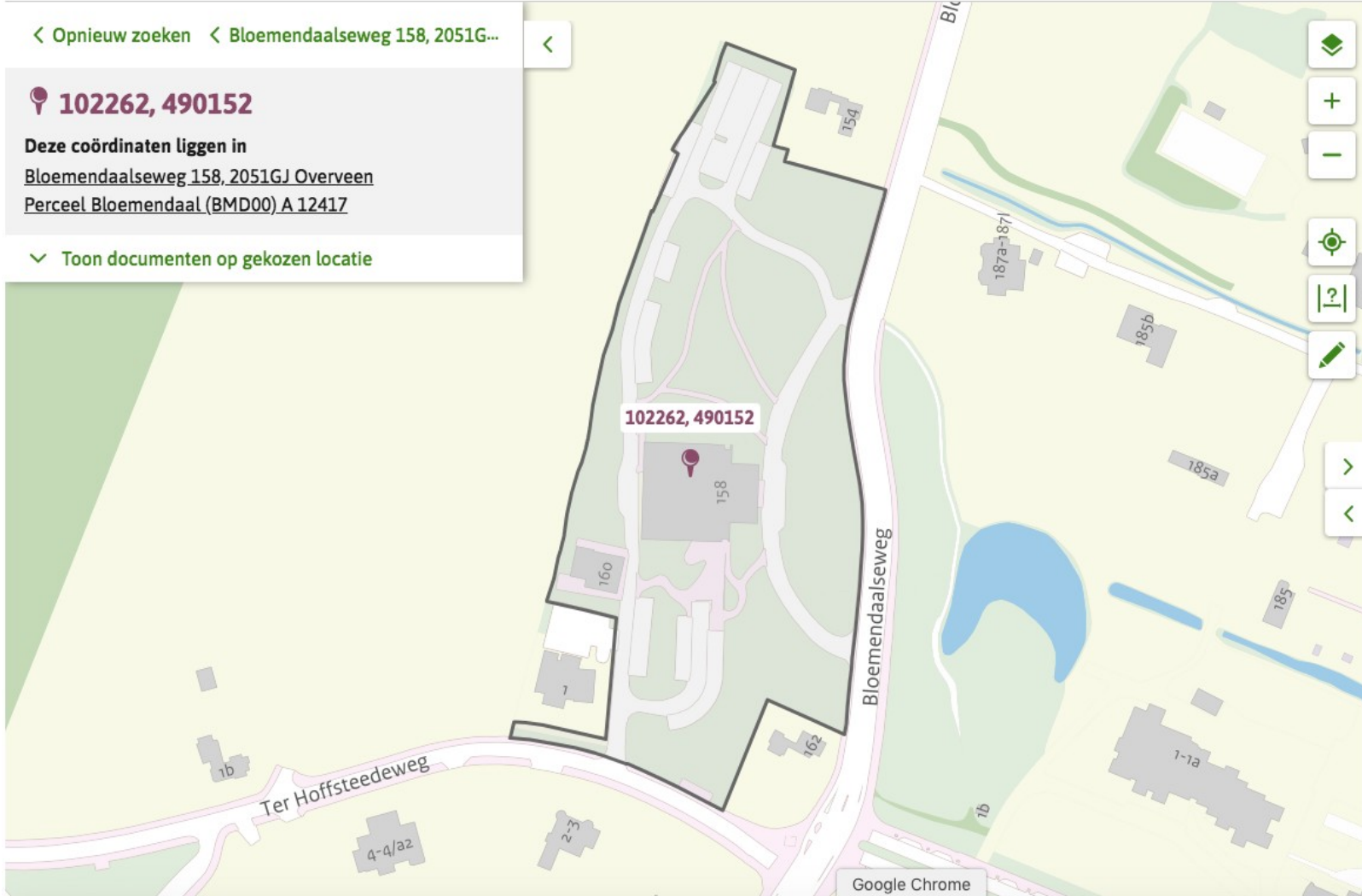

< Opnieuw zoeken < Bloemendaalseweg 158, 2051G...

102262, 490152

Deze coördinaten liggen in
Bloemendaalseweg 158, 2051GJ Overveen
Perceel Bloemendaal (BMD00) A 12417

✓ Toon documenten op gekozen locatie

Omgevingsplan gemeente Bloemendaal

Plekinfo Overzicht **Regels** Toelichting Bijlagen

Kaarten

Zoeken

Bekijk: Gekozen locatie

Hoofdregeling omgevingsplan

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

> Artikel 1.1 Begripsbepalingen

HOOFDSTUK 22 ACTIVITEITEN

AFDELING 22.1 ALGEMEEN

> Artikel 22.1 Voorrangsbepaling

> Artikel 22.2 Overgangsrecht: gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten

> Artikel 22.3 Overgangsrecht: rijksbeschermde stads- en dorpsgezichten

AFDELING 22.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT BOUWWERKEN, OPEN ERVEN EN TERREINEN

§ 22.2.1 Algemene bepalingen

> Artikel 22.4 Maatwerkvoorschriften

§ 22.2.2 Verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden

> Artikel 22.5 Uitzetten rooilijnen, bebouwingsgrenzen en straatpeil

> Artikel 22.6 - [vervallen]

< Opnieuw zoeken < Korte Kleverlaan 10, 2061EE Blo...

102777, 490974

Deze coördinaten liggen in

Bloemendaalseweg 70, 2061CM Bloemendaal

Perceel Bloemendaal (BMD00) A 10496

^ Verberg documenten op gekozen locatie

Bekijk: Regels Andere documenten

Gemeente Provincie Waterschap Rijk

Omgevingsplan gemeente Bloemendaal

Omgevingsplan - In werking vanaf 01-01-2024

Paraplubestemmingsplan parkeren Bloemendaal

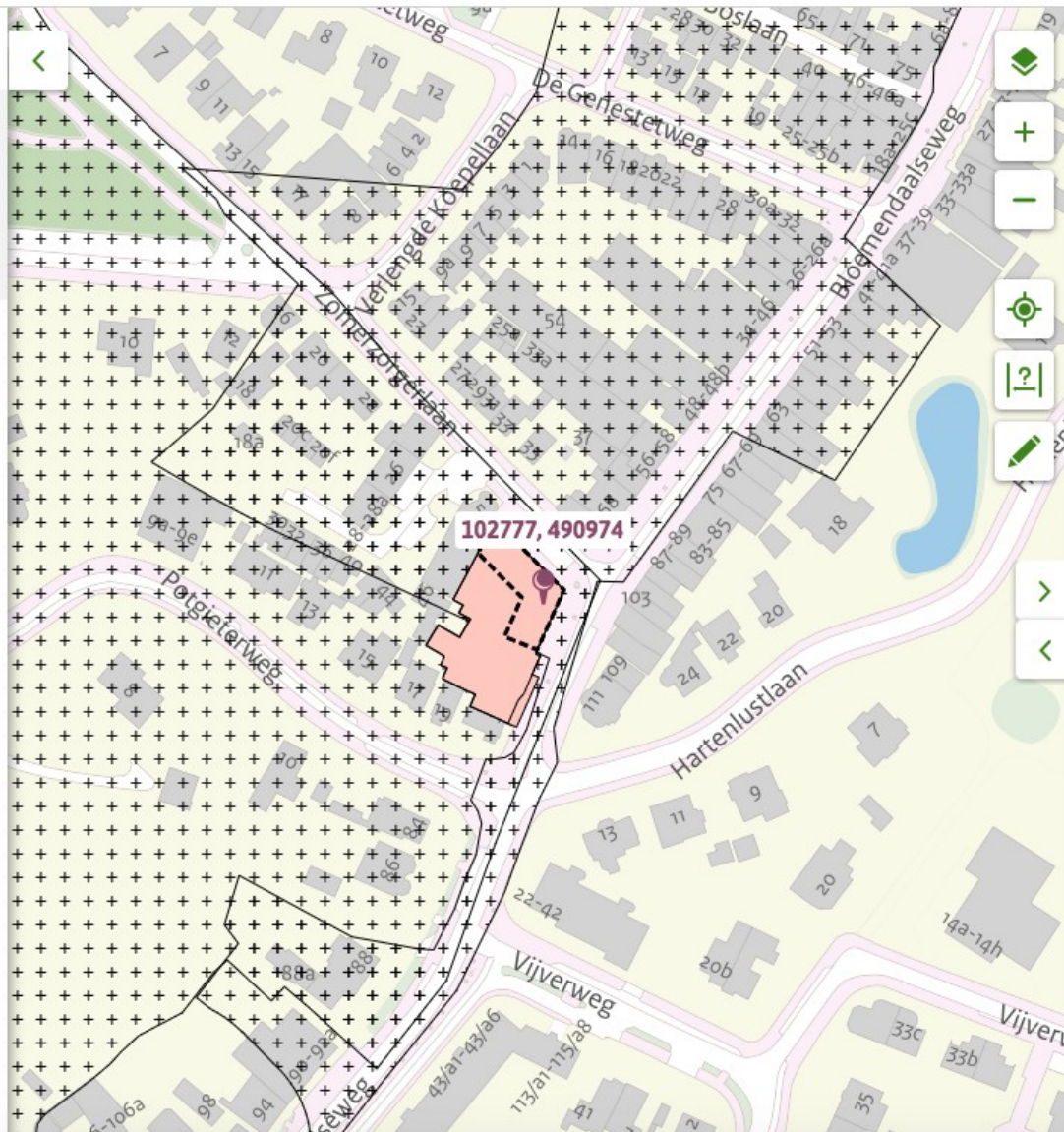
Bestemmingsplan - vastgesteld 17-12-2020 - geheel onherroepelijk in werking

Bloemendaal >

Bestemmingsplan - vastgesteld 15-03-2019 - geheel in werking

Bloemendaal >

Gerechtelijke uitspraak - vastgesteld 16-07-2014 - geheel in werking

< Opnieuw zoeken < Perceel Bloemendaal (BMD00) ...

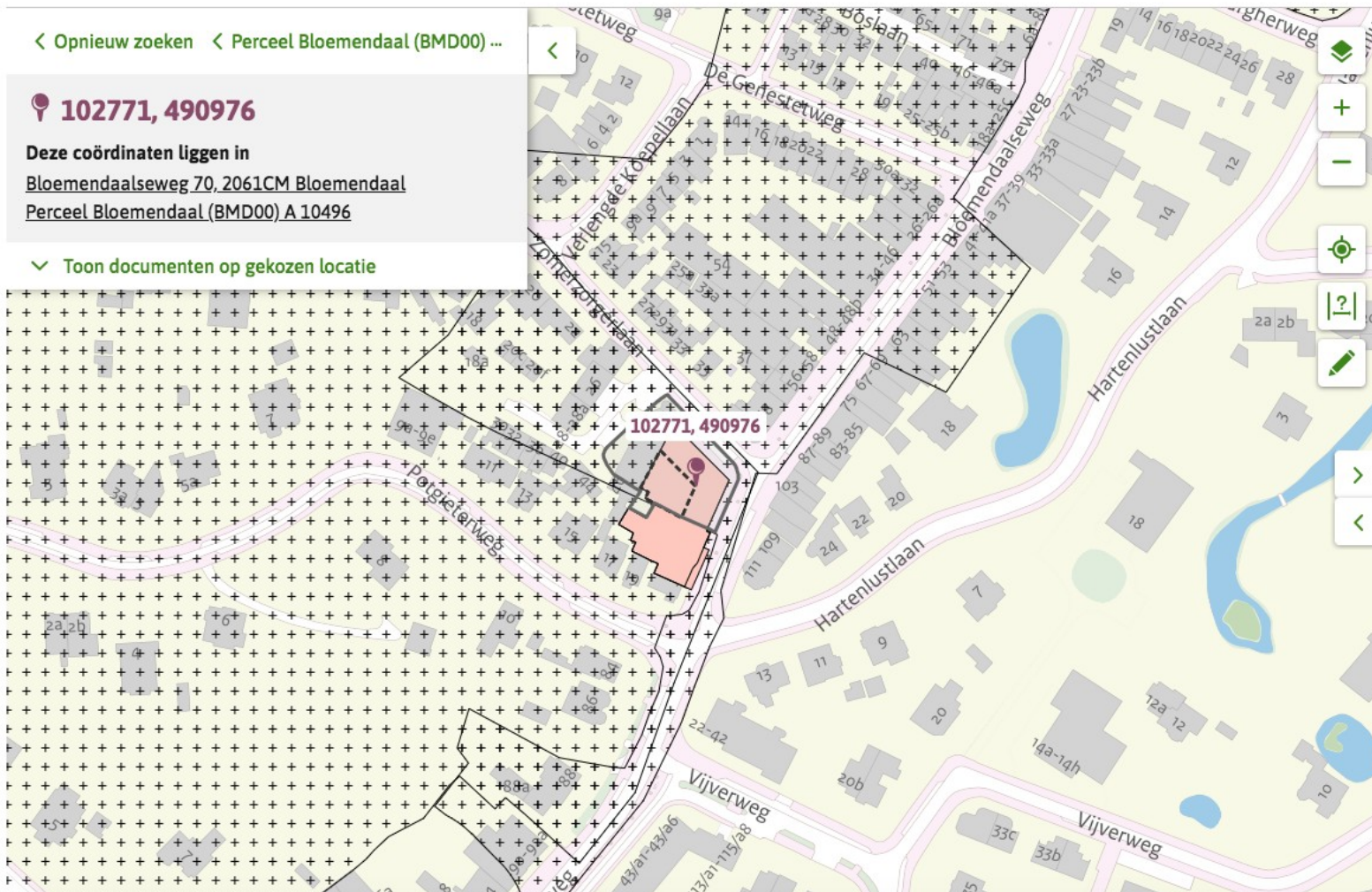
102771, 490976

Deze coördinaten liggen in

Bloemendaalseweg 70, 2061CM Bloemendaal

Perceel Bloemendaal (BMD00) A 10496

✓ Toon documenten op gekozen locatie

Bloemendaal

Bestemmingsplan Gemeente Bloemendaal

meer kenmerken

vastgesteld 15-03-2019 - geheel in werking

Beroep / bezwaar aangetekend

Plekinfo **Regels** Bijlagen bij regels Bijlagen bij toelichting Gerelateerd

Overig

Centrum - 1 X

Bekijk: Gekozen filter

Regels

Hoofdstuk 1 HOOFDSTUK INLEIDENDE REGELS

Hoofdstuk 2 HOOFDSTUK BESTEMMINGSREGELS

Artikel 4 Centrum - 1

4.1 Bestemmingsomschrijving

4.1.1 Algemeen

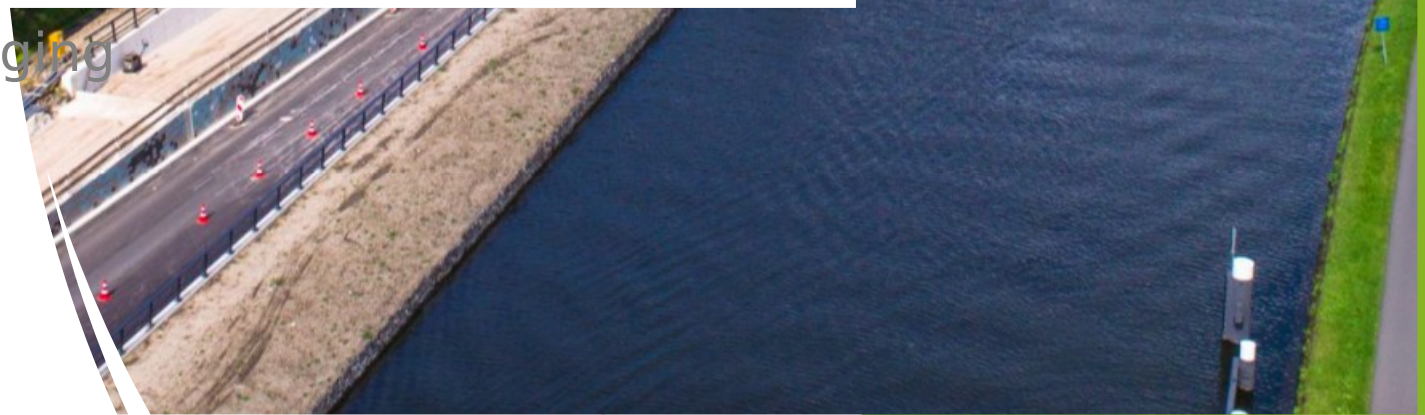
De voor 'Centrum - 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- detailhandel;
- dienstverlening met baliefunctie;
- ondersteunende horecavoorzieningen in detailhandelsvestigingen;
- wonen op de eerste en daarboven gelegen verdiepingen; met de daarbij behorende;
- parkeervoorzieningen;

4. Regels stellen in het omgevingsplan

Elke plek vraagt om een eigen afweging

Opdracht van de Omgevingsw et

evenwichtige toedeling van
functies aan locaties

Stellen van regels over activiteiten
die gevolgen hebben voor de
fysieke leefomgeving

rekening houden met
samenhangende aspecten en
onderdelen van de fysieke
leefomgeving (2.1 Ow)

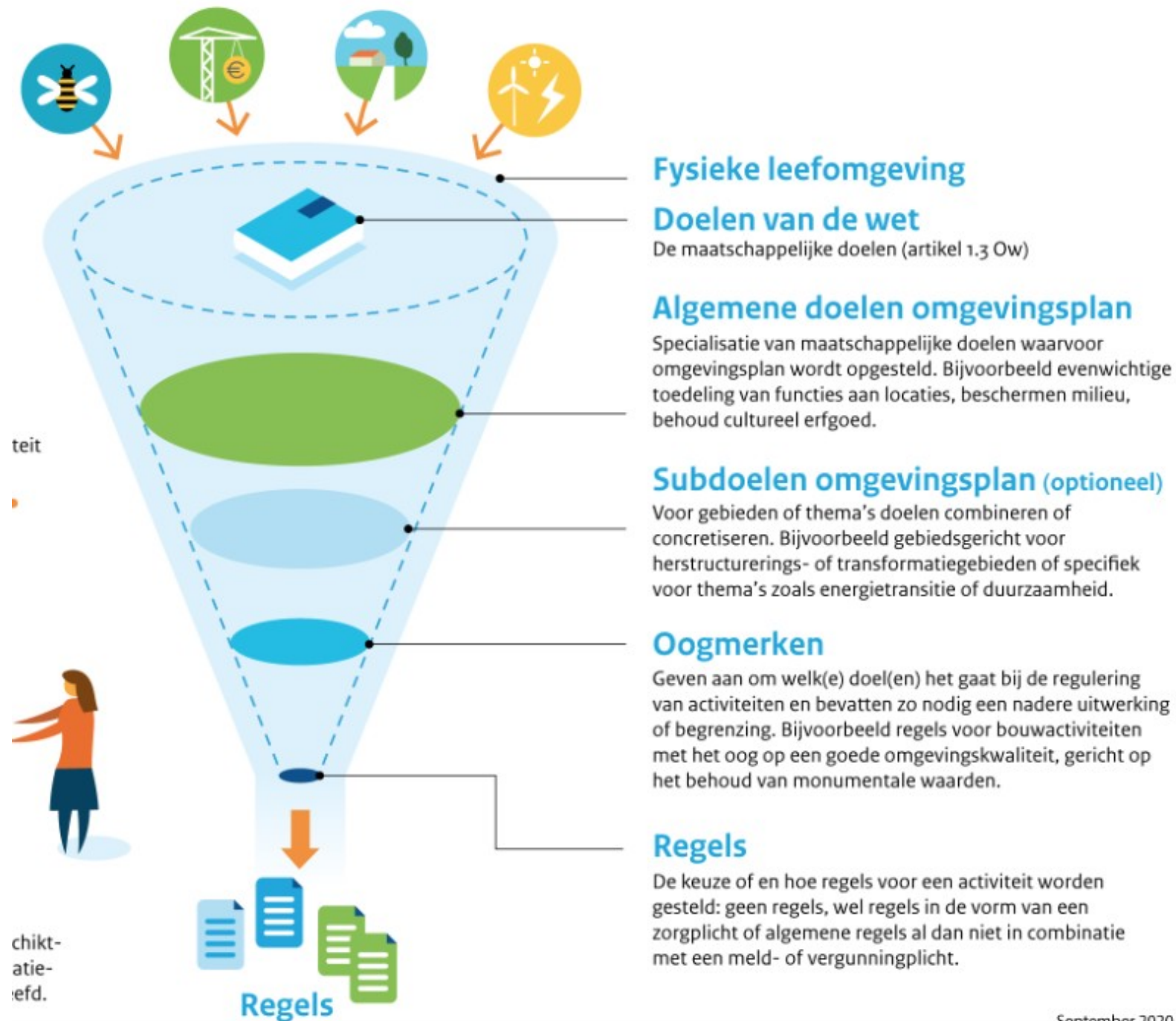
Van doelen naar activiteiten

Brede reikwijdte van Omgevingswet

- ▶ Dwingt tot duidelijke doelen stellen bij regels
- ▶ Aan doelen eventueel oogmerken koppelen
- ▶ Integrale benadering vraagt afweging van belangen van regelgever, namelijk de gemeenteraad

Doelen

Niveau's van regelen activiteiten

Hoe kunnen we regels stellen?

Omgevingsplan

- ▶ Onderscheid per gebied
- ▶ Koppelen aan doelen
- ▶ Absoluut verbod, vergunningplicht of algemene regels, zorgplicht of overal toegestaan

Lokale verordeningen

- ▶ APV: vaak voor hele gemeente
- ▶ APV: het is verboden... (algeheel verbod)

BESTEMMINGSPLAN

- ▶ Bestemmingsplan: per bestemming of per plan
- ▶ Bestemming: alleen toegelaten indien pas binnen bestemming

Voorbeeld:
regels voor kappen verschillend per gebied?

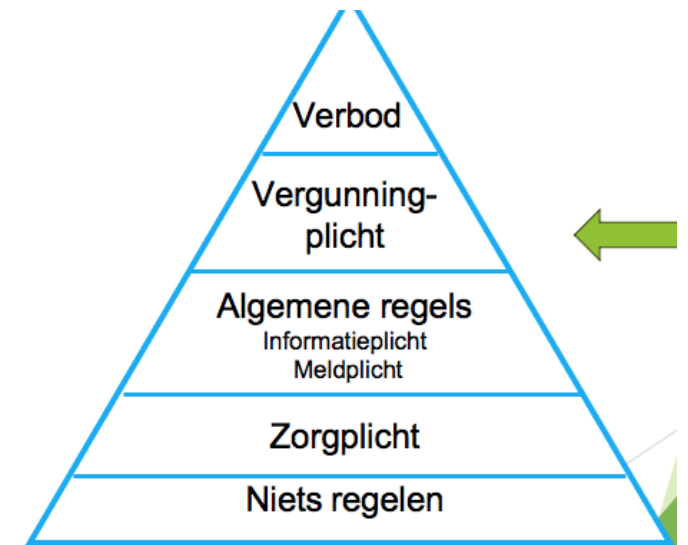
Doelen in het omgevingsplan

- ▶ Behoud van natuur
- ▶ Behoud van biodiversiteit
- ▶ Gezonde leefomgeving
- ▶ Verbeteren van de veiligheid

Type regel ?

- Theehuis toestaan binnen de gemeente
- Fietsenberging toestaan in de voortuin

Toezicht en handhaving

- ▶ Goede regels zijn handhaafbare regels
- ▶ College houdt toezicht en zorgt voor handhaving
- ▶ Raad stelt kaders en monitort
- ▶ Voor elke nieuwe regel is capaciteit van vergunning en handhaving nodig
- ▶ Een zorgplicht kan voldoende zijn voor de onwelwillende gebruiker

Voorbeeld zorgplicht

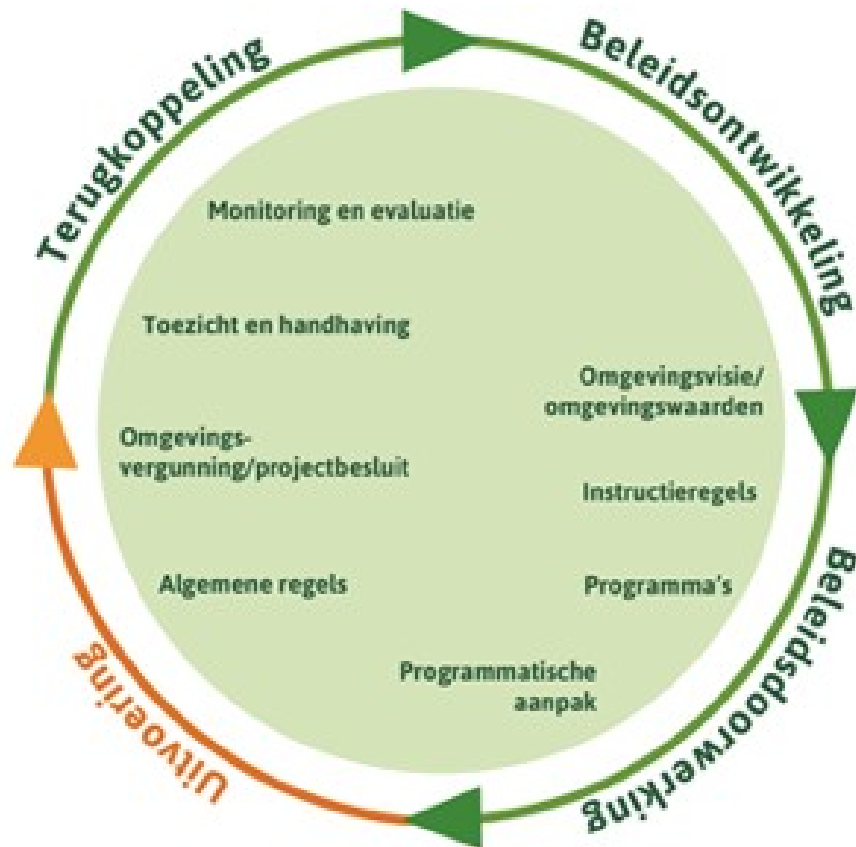
Deze foto van Onbekende auteur is gelicentieerd onder [CC BY-NC-ND](#)

► Artikel 5.108 Specifieke zorgplicht

De specifieke zorgplicht, houdt voor het gebruiken van een open erf of terrein in ieder geval in dat:

1. de eigenaar die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de staat van het open erf of terrein tot gevaar voor de gezondheid of de veiligheid kan leiden, is **verplicht is alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om dat gevaar te voorkomen of niet te laten voortduren;**
2. degene die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat **zijn handelen of nalaten op een open erf of terrein overlast of hinder veroorzaakt** of kan veroorzaken voor de omgeving, verplicht is alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die overlast of hinder te voorkomen of niet te laten voortduren.

Vaststellen van beleid

Doelen gesteld in omgevingsvisie,
opnemen in plan

Uitwerken per gebied

Omgevingswaarden?

Monitoren

Omgevingsvisie en omgevingsplan
actualiseren

5. Participatie

Participatie

- KENNISGEVING -bij gemeentelijk beleid
 - MOTIVERING - bij gemeentelijk beleid
 - AANVRAAGVEREISTE - bij aanvraag
- In principe college, behalve bij beleid vastgesteld door de raad en in aangewezen gevallen
- Omgevingswet regelt de wat, niet de hoe

Participatie

- het voorafgaand aan besluitvorming actief betrekken van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties
- Participatie is niet hetzelfde als inspraak
- Participatie is geen draagvlakonderzoek

Participatieverordening

- De Wet versterking participatie op decentraal niveau wordt voorbereid.
- De inspraakverordening in de Gemeentewet, zal worden omgezet naar een 'inspraak- en participatieverordening'.
- Deze verordeningen richten zich dan niet alleen op de voorbereiding, maar ook op de uitvoering en evaluatie van het beleid (op alle beleidsterreinen). Dit is breder dan de fysieke leefomgeving.
- De participatieverordening stelt regels over de betrokkenheid

Aanvraag participatie ✓

- Indienen aanvraag:
aangeven OF burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken
(artikel 7.4 Omgevingsregeling)
- Indien ja, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over HOE zij zijn betrokken en WAT de resultaten daarvan zijn
- Participatie bij de omgevingsvergunning is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer
- Als het onvoldoende is: geen weigering aanvraag maar kan college mogelijk zienswijzen opvragen

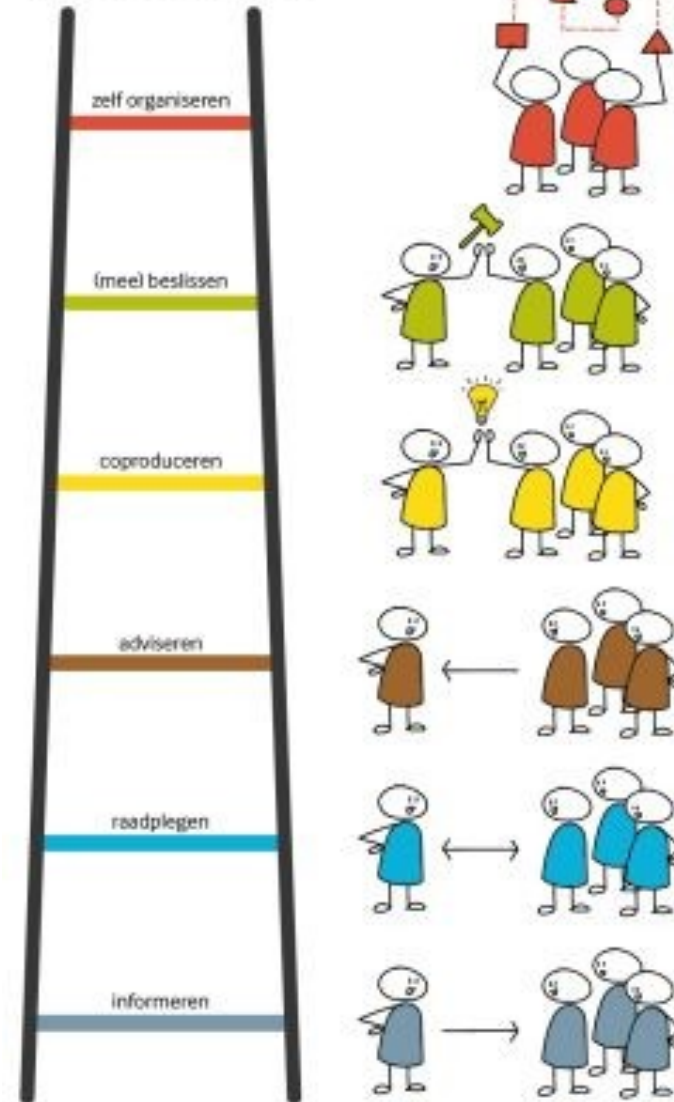
Raad: participatie verplicht

- Gemeenteraad kan gevallen aanwijzen waar participatie verplicht is
- Geldt alleen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
- Als raad deze gevallen heeft aangewezen, dan is participatie wel een verplichting voor de aanvrager.

(artikel 16.55, lid 7, Omgevingswet)

Wat is
belangrijkst
bij
participatie?

Participatieladder

Raad & participatie verplicht

- *“Als de gemeenteraad gevallen aanwijst waarin participatie verplicht is, ligt het ook voor de hand dat de raad zich een oordeel vormt over de wijze waarop die participatiemogelijkheden bij de aangewezen gevallen bij voorkeur zouden moeten plaatsvinden. Daarbij ligt een relatie met de hierboven genoemde participatieverordening die gemeenten op grond van artikel 150 van de Gemeentewet moeten vaststellen. Gemeenteraden kunnen daarin criteria opnemen op basis waarvan per concreet project passende vormen van participatie kunnen worden gekozen.”*

Raad & participatie verplicht

- **Beleidsregels alleen bindend voor bevoegd gezag**
- **Raad kan zich wel een oordeel vormen over participatie in het kader van verlenen medewerking en politieke oordeel**
- **Onvoldoende draagvlak is geen motivering in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties**
- **Geen of te weinig participatie - dat zal de rechter uiteindelijk beoordelen**

In Bloemendaal

- Aanwijzing adviesrecht
- Aanwijzing verplichte participatie 10 maart 2022
- Evaluatie

En voegt toe als besluitpunt 4:

Na een jaar ervaring met het werken met de geamendeerde lijst van “categorieën van gevallen adviesrecht en participatie” evalueert het college de werkwijze en legt haar bevindingen ter besluitvorming voor aan de raad.

Raadsbesluit 10 maart 2022

Categorieën van gevallen adviesrecht en participatie

De gemeenteraad wil in de volgende gevallen gebruik maken van zijn adviesbevoegdheid en/of participatie verplicht stellen bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

		Adviesrecht (15.15 a onder b Ow)	Verplichte participatie (16.55 lid 7)
1. Woningen	1.1	Het toevoegen van meer dan 1 woning.	Het toevoegen van één of meer woningen.
	1.2	Het toevoegen van minder dan 3 woningen indien de footprint in totaal groter is dan 300m ²	

Toelichting:

Dit is gelijk aan de regeling zoals deze is opgenomen met betrekking tot de VVGB in de Nota Ruimtelijke Beoordeling 2017.

Dank voor uw aandacht

Voor vragen?

Nienke van Renssen

Van Renssen & Recht /
juridisch & strategisch advies

vanrenssen@gmail.com

